

Ammatillinen erityisopettajankoulutus

Opinto-opas 2023–2024

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tervetuloa HAMK Ammatilliseen opettajakorkeakouluun

Onnittelut saamastasi opiskelupaikasta vielä kerran! Ammatillinen opettajankoulutus, erityisopettajankoulutus ja opinto-ohjaajankoulutus HAMK:ssa on järjestetty yli 60 vuoden kokemuksen ja jatkuvan opiskelijapalautteen pohjalla. Vuosi toisensa jälkeen laatupalaute on keskimäärin yli 4 asteikolla 1–5. Se kertoo hyvää opiskelijoiden kokemuksesta saamastaan ohjauksesta ja tuesta. Ammatillisen opettajakorkeakoulun henkilöstö osallistuu aktiivisesti opetuksen kehittämiseen, tutkimukseen ja kansalliseen vaikuttamiseen esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön Opettajankoulutusfoorumissa voidakseen täyttää opiskelijoiden odotukset ja uudistua niitä vastaavasti. Jokainen opiskelijamme kohdataan aikuisena tasaveroisena ammattilaisena.

Tärkeitä ohjauksen muotoja ovat tämä opinto-opas, selkeät rakenteet ja verkkoympäristöt, ryhmissä toteutuva ja henkilökohtainen ohjaus sekä opinto-ohjaajan työ. Vuosittain opiskelijat kertovat, että antoisinta opinnoissa on keskustelu monialaisissa opiskeluryhmissä eri tavalla asioita tarkastelevien kanssa. Joillain on jo kokemusta opetuksesta ja ohjauksesta, toisilla kiinnostavia työelämän oppimiskokemuksia. Kokemusten jakaminen ja niiden tarkastelu oppimisen teorioiden valossa avaa ajattelua ja uudistaa käsityksiä.

Koulutukset sisältävät harjoittelua ja kytköksiä opettajan, erityisopettajan ja opinto-ohjaajan tulevaan työhön. Opetussuunnitelman osaamistavoitteet on vahvistettu työelämää edustavassa kehittämisryhmässämme. Moni yllättyy myönteisesti, kun vertaa omia varhaisia koulukokemuksia nykypäivän moniin oppimisympäristöihin, opetus- ja ohjausmenetelmiin sekä opetusalan ammattien yhteiskunnalliseen merkitykseen. Opettajan työ on monipuolista tiimityötä ja sillä on paljon kytköksiä ympäröivään työelämään ja yhteiskuntaan.

Kestävä kehitys huomioidaan opinnoissa monin tavoin, ja se on HAMKin erityinen kehittämisen kohde tällä hetkellä. Kestävää kehitystä tarkastellaan laajasti alkaen opettajaopiskelijoiden oman toimijuuden tunnistamisesta ja vahvistamisesta.

Tavoittemme on, että oma kokemuksesi osallisuudesta opinnoissasi kantaa myös tulevaan työhösi.

Opetusalan kelpoisuusehdot ovat kussakin maassa omanlaisiaan. Toteutuksemme sisältävät suomalaisen opetusalan säädöksiä, hallinnollisia käytänteitä ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakoulutuksessa sekä niiden soveltamista. Kieli- ja kulttuuritietoisuus sekä kansainvälisyys ovat useassa oppilaitoksessa opettajan työn arkea ja aihetta käsitellään osana koulutusta.

Ammatillisen koulutuksen mielikuvatutkimukset kertovat, että jo opinnoissa olevat arvostavat omia opintojaan ja ovat saaneet hyviä kokemuksia opetuksesta. Opetusalan ammateissa on tärkeä uudistua ja huolehtia omasta hyvinvoinnista muun muassa päivittämällä osaamistaan vaatimusten muuttuessa. Ammattitaitokilpailut, vertaisverkostot ja opettajan oma jatkuva oppiminen ovat tärkeitä. Opettajan uran rakentamisessa hyviä välineitä ovat esimerkiksi uudet pätevyudet (AmO, AmE, OPO), erikoistumiskoulutukset ja avoin ammattikorkeakoulu. Näistä saat lisää tietoa opintojesi aikana.

Vaikka mahdollisuuksia on paljon, opettajankouluttajamme ja ohjaushenkilöstömme auttavat sinua valitsemaan selkeän polun kohti aloittamiesi opintojen valmistumista oman henkilökohtaisen tilanteesi mukaan. Onnea opintoihin ja tulevalle uralle!

Seija Mahlamäki-Kultanen

Johtaja, Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Sisällys

Tervetuloa HAMK Ammatilliseen opettajakorkeakouluun.....	0
1 Ammatillinen erityisopetus uusiutuviissa toimintaympäristöissä.....	1
2 Opetussuunnitelman rakenne, osaamistavoitteet ja arviointikriteerit	3
2.1 Koulutuksen rakenne.....	5
2.2 Osaamisperustainen opiskelu tutkivalla ja kehittäväällä työotteella	6
2.3 Ammatillisen erityisopettajan toimijuusosaaminen, 8 op	7
2.4 Ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen, 15 op.....	8
2.5 Ammatillisen erityisopettajan toimintaympäristöosaaminen, 10 op.....	11
2.6 Ammatillisen erityisopettajan kehittämisosaaminen, 10 op	12
2.7 Opetusharjoittelu ammatillisessa erityisopetuksessa, 5 op	13
2.8 Erityispedagogiikan perusopinnot, 12 op	14
3 Opiskelu ammatillisessa erityisopettajan koulutuksessa	18
3.1 Opintojen ohjaus ja oppimisen tukeminen	18
3.2 Opintojen henkilökohtaistaminen.....	19
3.3 Yhteistyö työelämän, oppilaitosten ja ohjaavien opettajien kanssa	20
3.4 Opiskelun yhteiset pelisäännöt	20
3.5 Arviointi	21
3.6 Valmistuminen.....	22
3.7 Todistus erityispedagogiikan perusopintojen suorittamisesta.....	22
4 Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen toteutussuunnitelma.....	24

1 Ammatillinen erityisopetus uusiutuviissa toimintaympäristöissä

Ammatillisen erityisopetuksen kehittämistarpeet liittyvät koko koulutuspolitiikkaa ja koulutusta koskeviin muutoksiin sekä kansainväliseen kehitykseen. Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskus määritteli ”Osallistavan opettajan” profiilin (2012) muodostuvan neljästä alueesta, jotka ovat oppijoiden moninaisuuden arvostaminen, kaikkien oppijoiden tukeminen, yhteistyö muiden kanssa ja henkilökohtainen ammatillinen kehittyminen. Osallistavan opettajan profiili kuvaa hyvin inklusiivisen ammatillisen koulutuksen tämänhetkisiä haasteita, kuten oppivelvollisuuden laajenemista ja niistä nousevia kehittämistarpeita ammatilliselle erityisopetukselle. Ammatillisen erityisopettajan työ edellyttää oman ja muiden alojen yhteisten kysymysten ymmärtämistä ja kykyä tarkastella niitä kriittisesti sekä hankkia uutta tietoa.

Osallistava ammatillinen erityisopettaja toimii erilaisten ihmisten kanssa opiskelu- ja työyhteisössä sekä muissa ryhmissä ja verkostoissa. Hän huomioi yhteisöllisyyden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä eettiset kestäväää tulevaisuutta edistävät näkökulmat. Hän arvioi yksittäisten henkilöiden ja ryhmien toimintaa sekä kartoittaa oman alansa tietoja ja käytäntöjä ja/tai vastaa muiden kehittymisestä. Kykyä vastata nopeasti yhteiskunnan muutoksiin tulee korostumaan.

Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen uudistuminen edellyttää opettajalta erilaisten oppimisympäristöjen hallintaa ja kehittämistä. Ammatillinen erityisopettaja kehittää luovia toteutuksia perustuen uusimpaan tutkimustoimintaan sekä soveltaa ja yhdistää eri alojen tietoja. Erikoistuneet ongelmaratkaisutaidot korostuvat tutkimus- ja innovaatiotoiminnassa.

Työelämälähtöinen ammatillinen koulutus ja työelämän nopeat muutokset vaikuttavat ammatillisen erityisopettajan työhön. Opiskelijan tarvitsema pedagoginen tuki ja yksilöllinen ohjaus pitää suunnitella myös työpaikoille. Aktiivinen toiminta työelämässä edellyttää opettajalta yrittäjämäistä asennoitumista. Erityistä tukea tarvitsevien nuorten ja aikuisten työllistyminen vaatii ammatilliselta erityisopetukselta uusia yksilöllisiä toimintatapoja ja laajoja yhteistyöverkostoja.

Jatkuvan oppimisen ja inklusiivisuuden periaatteen mukaisesti erityis- ja ammattipedagogista osaamista tarvitaan nykyisessä järjestelmässä ammatillisen koulutuksen lisäksi korkeakouluissa. Jatkuva oppiminen vaatii opettajalta vastuun ottamista ammattialan tietojen ja käytäntöjen kartuttamisesta. Ammatilliset erityisopettajat voivat toimia ammatillisten erityisoppilaitosten, ammatillisten oppilaitosten ja korkeakoulujen erityisopetus- ja asiantuntijatehtävissä. Ammattiin kouluttamisen lisäksi erityisopetuksessa painottuvat valmentavat koulutukset sekä opetukseen liittyvät kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävät.

Ammatillisen erityisopetuksen tavoitteena on kehittää työelämän tarvitsemaa ammatillista osaamista ja edistää sekä tukea oppimisvalmiuksiltaan erilaisten oppijoiden osaamisen kehittymistä ja työllistymistä. Tämän tavoitteen saavuttamisessa ammatillisella erityisopetuksella sekä opiskelijoiden hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden edistämällä on oma tärkeä tehtävänsä. YK:n jäsenmaat sopivat vuonna 2015 kestävän kehityksen toimintaohjelmasta, Agenda 2030 ja sen tavoitteista, jotka ohjaavat kestävän kehityksen edistämistä vuosina 2016–2030 (Ulkoministeriö, n.d.). Suomi pyrkii kaikella toiminnallaan johdonmukaisesti tukemaan Agenda 2030:n toteutumista. Kaikissa oppilaitoksissa tulee tukea ja viedä konkreettiselle tasolle kestävän kehityksen periaatteita, jotka näkyvät eri tavoin toiminnassa. Ekologisen kestävyuden lisäksi tulee kiinnittää huomiota sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyyteen, kuten eriarvoisuuden vähentämiseen niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

Lähteet:

Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskus. (2012). *Inklusiota edistävä opettajankoulutus - OSALLISTAVAN OPETTAJAN PROFILI*. https://www.european-agency.org/sites/default/files/te4i-profile-of-inclusive-teachers_Profile-of-Inclusive-Teachers-FI.pdf

Ulkoministeriö. (n.d.). *Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet*. <https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet>

2 Opetussuunnitelman rakenne, osaamistavoitteet ja arviointikriteerit

Ammatillisessa erityisopettajankoulutuksessa opiskelevat ovat jo suorittaneet ammatillisen opettajan pedagogisen koulutuksen sekä hankkineet kokemusta opettajan työstä.

Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen lähtökohtana on oman opettajuuden ja oman osaamisen kehittäminen erityispedagogiikan näkökulmasta joko ammatillisessa koulutuksessa tai korkeakoulutuksessa. Koulutusohjelman laajuus on 60 opintopistettä.

Opetussuunnitelma jakaantuu moduuleihin, jotka ovat ammatillisen erityisopettajan toimijuusosaaminen, ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen, ammatillisen erityisopettajan toimintaympäristöosaaminen, ammatillisen erityisopettajan kehittämisosaaminen ja opetusharjoittelu ammatillisessa erityisopetuksessa. Lisäksi opintoihin kuuluvat erityispedagogiikan perusopinnot Helsingin yliopiston tutkintovaatimusten mukaisesti. Jokainen moduuli rakentuu opintojaksoista. Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen osaamiskuvio (kuvio 1) kuvaa, minkä moduulin osana kyseistä opintojaksoa opitaan ja arvioidaan. Kaikkien moduulien perustana on ammattipedagogiikka ja työelämälähtöisyys.

Kestävän kehityksen osaaminen on tärkein osaaminen tulevaisuudessa. Ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä toiminnalla voimme vaikuttaa ratkaisevasti ilmastonmuutoksen torjuntaan. Tällainen kestävä kehityksen mukainen toiminta on avain kestävään tulevaisuuteen, joka mahdollistaa uusien palveluiden, teknologioiden ja toimintamallien innovoinnin ja käyttöönoton siten, että luonnon kantokyky ei ylitä. Toiminnan ja palveluiden taloudellisen kestävyuden, uusiutuvien luonnonvarojen vastuullisen hyödyntämisen ja ihmisten hyvinvoinnin kautta varmistamme nykyisille ja tuleville sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet.

Kuvio 1. Moduulit ja opintojaksot

2.1 Koulutuksen rakenne

Ammatillinen erityisopettajankoulutus jakaantuu seuraaviin opintoihin:

Opinnot	Laajuus (opintopiste)
Erityispedagogiikan perusopinnot	12
Erityispedagogiikan peruskurssi	3
Oppimisen haasteet	2
Syrjäytyminen ja mielenterveys	2
Tuen tarve	2
Kohti tutkivaa työtapaa	3
Erityisopettajan ammattipedagoginen osaaminen	48
Ammatillisen erityisopettajan toimijuusosaaminen	8
Ammatillisen erityisopettajan toimijuus	4
Ammatillisen erityisopettajan ammattietiikka	4
Ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen	15
Yksilöllisten osaamistarpeiden tunnistaminen	5
Opiskelijan erityinen tuki ja ohjaus	5
Opetus- ja ohjausmenetelmät erilaisissa oppimisympäristöissä	5
Ammatillisen erityisopettajan toimintaympäristöosaaminen	10
Työelämäyhteistyön vahvistaminen	5
Ammatillisen erityisopettajan monialaiset verkostot	5
Ammatillisen erityisopettajan kehittämisosaaminen	10
Oppilaitoksen pedagoginen ja toiminnallinen kehittäminen	5
Asiantuntijuus ja konsultatiivinen työote ammatillisen erityisopettajan työssä	5
Opetusharjoittelu ammatillisessa erityisopetuksessa	5
Opetusharjoittelu	5
Yhteensä	60

2.2 Osaamisperustainen opiskelu tutkivalla ja kehittäväällä työotteella

Ammatillisessa opettajakorkeakoulussa toteutettava erityisopettajien koulutus on oman työn ohella tapahtuvaa opiskelua. Opiskelu tapahtuu monimuotoisesti 13 kuukaudessa. Osaamisperustaisessa koulutuskulttuurissa opiskelija on oma-aloitteinen, itseohjautuva, rohkeasti osallistuva tiimin jäsen ja myös omaa henkilökohtaista opintopolkua kulkeva yksilö. Koulutuksessa yhdistyvät lähi- ja verkkotapaamiset, joissa osaamista hankitaan, syvennetään, osoitetaan, arvioidaan sekä jaetaan yhteisöllisesti. Osaamisperustaisuudessa korostuvat vertaisoppiminen, -arviointi ja yhteisöllisyys. Tutkivalla ja kehittäväällä työotteella kehitetään omaa erityispedagogista osaamista ja teoreettisesti hallittua opetustyötä. Keskeistä on tutkiva, analysoiva, kyselevä ja eri vaihtoehtoja ja näkökulmia tuottava toimintaympäristöihin ja -tilanteisiin kytkeytyvä oppiminen.

2.3 Ammatillisen erityisopettajan toimijuusosaaminen, 8 op

Ammatillinen erityisopettajaopiskelija toimii työssään eettisten ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Hän on aloitteellinen oman ammatillisen kehittymispolkunsa ja osaamisidentiteettinsä rakentajana ja osaa asettaa tavoitteita omalle ammatilliselle kehitymiselleen. Hän osaa laatia ammatillisen erityisopettajankoulutuksen sisältöjen ja tavoitteiden mukaisen henkilökohtaisen kehityssuunnitelman. Hän osaa tehdä erilaisia työhönsä liittyviä luovia ratkaisuja ammattipedagogiseen tietoon ja kestävään kehitykseen perustuen sekä hallitsee ja johtaa omaa työtänsä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
Ammatillisen erityisopettajan toimijuus 4 op	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • asettaa tavoitteita omalle ammatilliselle erityisopettajuuden kehitymiselle. • kehittää omaa ammatillisen erityisopettajan osaamisidentiteettiä. • analysoida omaa toimintaansa ja ammatillista kasvuaan ammatillisena erityisopettajana. • suunnitella ja laatia oman henkilökohtaisen kehityssuunnitelman. • kehittää ja uudistaa omaa opetustaan, ohjaustaan ja asiantuntijuuttaan tavoitteellisesti. • toimia tutkivalla ja kehittäväällä otteella oppimisen ohjaamisessa, oppimisyhteisöissä ja toimintaympäristöissä. • tuntee ja ottaa huomioon toiminnassaan kestävän kehityksen Agenda 2030 periaatteet huomioiden. 	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija <ul style="list-style-type: none"> • käyttää erityispedagogiikan teoreettisia lähtökohtia oman työnsä kehittämiseen ammatillisena erityisopettajana. • hyödyntää omia vahvuuksiaan ammatillisen erityisopettajan osaamisidentiteetin vahvistamisessa. • toimii ja uudistaa omaa ammatillista erityisopettajuuttaan. • toteuttaa, muokkaa ja reflektoi itse laatimaansa henkilökohtaista kehityssuunnitelmaansa. • arvioi ja kehittää omaa osaamistaan ja asiantuntijuuttaan ammatillisena erityisopettajana. • toimii tutkivalla ja kehittäväällä työotteella ammatillisena erityisopettajana. • toimii kestävän kehityksen Agenda 2030 periaatteiden mukaisesti.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
Ammatillisen erityisopettajan ammattietiikka 4 op	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • luoda työlleen vahvan ammattieettisen perustan. • kunnioittaa jokaista ihmistä sukupuolesta, sukupuolisesta suuntautuneisuudesta, ulkonäöstä, iästä, uskonnosta, vakaumuksesta, kielestä, terveydentilasta, vammaisuudesta, yhteiskunnallisesta asemasta, alkuperästä, mielipiteistä, kyvyistä ja saavutuksista riippumatta. • edistää yhdenvertaisuutta, oikeudenmukaisuutta ja totuudellisuutta sekä tunnistaa oman sekä opiskelijan arvomaailman ja hyväksyy ihmisten erilaisuuden. 	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa omassa työssään ammattieettisiä arvoja ja periaatteita ammatillisena erityisopettajana ja toimii niiden mukaisesti. • ottaa huomioon oppijan ainutkertaisena ihmisenä. • tekee eettisiä valintoja tilanteen edellyttämällä tavalla.

2.4 Ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen, 15 op

Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa tunnistaa opiskelijan yksilöllisiä vahvuuksia, osaamistarpeita ja erityisen tuen tarpeita henkilökohtaistamisprosessissa. Hän osaa tukea opiskelijoita yksilöllisesti ja tilanteen mukaisesti erilaisissa oppimis- ja toimintaympäristöissä.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
Yksilöllisten osaamistarpeiden tunnistaminen 5 op	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa erilaisia kehitykseen ja oppimiseen liittyviä haasteita. 	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija <ul style="list-style-type: none"> • tarkastelee oppimiseen liittyviä haasteita monitasoisesti eri näkökulmista.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
	<ul style="list-style-type: none"> • huomioida kestävä kehityksen mukaiset tavoitteet tarkoituksen mukaisella tavalla työssään. • havainnoida, tunnistaa ja arvioida opiskelijan yksilöllisiä vahvuuksia sekä mahdollisia tuen tarpeita. • kehittää ja/tai hyödyntää olemassa olevia arviointimenetelmiä, testejä ja asiantuntijoita opiskelijan tuen tarpeiden tunnistamiseen. • huomioida tutkinnon perusteet ja sen tavoitteet osaamisen yksilöllisen tunnistamisen yhteydessä. • suunnitella, laatia, toteuttaa ja arvioida opiskelijan henkilökohtaistamissuunnitelmaa yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. • noudattaa henkilökohtaistamisprosessille laadittua lainsäädäntöä. 	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa avoimen, tasa-arvoisen ja laadukkaan koulutuksen sekä elinikäisten oppimismahdollisuuksien merkityksen. • tunnistaa ja ottaa huomioon opiskelijoiden yksilöllisiä vahvuuksia ja tuen tarpeita. tekee arvion opiskelijan yksilöllisistä tuen ja ohjauksen tarpeista, hyödyntäen erilaisia menetelmiä, asiantuntijoita ja käytettävissä olevaa tietoa. • tuntee tutkintokohtaiset osaamisen tavoitteet ja muodostaa näihin perustuen arvion tuen ja ohjauksen tarpeista. • arvioi opiskelijan osaamisen kehittymistä ja yksilöllisten tukitoimien toimivuutta muokaten henkilökohtaistamisen suunnitelmaa tarpeen mukaan. • noudattaa henkilökohtaistamissuunnitelman laatimisessa olemassa olevaa lainsäädäntöä.
Opiskelijan erityinen tuki ja ohjaus 5 op	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa opiskelijan erityisen tuen tarpeita. • tunnistaa eri tuen tasojen ja muotojen rajapintoja, kuten tuki ja ohjaus, erityinen tuki ja vaativa erityinen tuki. • suunnitella opiskelijan yksilöllisiin valmiuksiin perustuvat pedagogiset tuen ja ohjauksen, sekä tarpeen mukaiset opetus- ja opiskelujärjestelyt. 	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija <ul style="list-style-type: none"> • arvioi ja tunnistaa opiskelijan erityisen tuen tarpeita monipuolisesti erilaisia menetelmiä käyttäen. • tukee ja ohjaa opiskelijoita yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. • laatii yhteistyössä opiskelijan yksilöllisiin tarpeisiin, valmiuksiin ja tavoitteisiin perustuvan pedagogisen suunnitelman

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
	<ul style="list-style-type: none"> • noudattaa erityisen tuen päätökseen liittyvää lainsäädäntöä ja sitoutuu edistämään Agenda 2030 tavoitteita. • seurata ja arvioida erityisen tuen toteutumista käytännössä. • konsultoida muuta henkilöstöä opiskelijan yksilöllisistä erityisen tuen tarpeista. • laatia opiskelijalle tarvittaessa yksilöllisen osaamisen arvioinnin. 	<p>henkilökohtaistamissuunnitelman.</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa oppilaitokseen laatimaa ohjeistusta erityisen tuen päätösprosessissa. • seuraa, arvioi ja muokkaa tarpeen mukaan opiskelijalle laadittua erityisen tuen ja ohjauksen suunnitelmaa. • konsultoi ja varmistaa tiedonsiirron opiskelijan yksilöllisistä tuen ja ohjauksen tarpeista muulle henkilöstölle. • laatii tarpeen mukaan opiskelijalle yksilöllisen osaamisen arvioinnin.
<p>Opetus- ja ohjausmenetelmät erilaisissa oppimisympäristöissä 5 op</p>	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • huomioida pedagogisessa suunnittelussa opiskelijan mahdolliset yksilölliset tuen ja ohjauksen tarpeet. • kehittää ja hyödyntää työssään erilaisia olemassa olevia pedagogisia malleja ja menetelmiä. • ottaa huomioon esteettömyyden ja saavutettavuuden sekä Agenda 2030 periaatteet pedagogista suunnitelmaa ja käsikirjoitusta laadittaessa. • valita ja muokata oppimisympäristöjä ja -menetelmiä yksilöllisten tarpeiden mukaan. • hyödyntää monipuolisesti tieto- ja viestintäteknikkaa opetuksessa ja ohjauksessa. 	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon opiskelijan yksilölliset tarpeet, tavoitteet ja valmiudet pedagogisessa suunnittelussa. • suunnittelee, toteuttaa ja arvioi omaa pedagogista toimintaansa hyödyntäen tutkitusti hyväksi todettuja menetelmiä. • varmistaa opiskelijoille turvalliset, yhdenvertaiset, esteettömät ja saavutettavat oppimisympäristöt ja -materiaalit. • soveltaa monipuolisesti käytössä olevia opetusmenetelmiä ja -ympäristöjä kehittäen niitä opiskelijan henkilökohtaisten tarpeiden mukaisesti. • käyttää opetustyössään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknikkaa.

2.5 Ammatillisen erityisopettajan toimintaympäristöosaaminen, 10 op

Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa toimia monialaisissa verkostoissa ja tehdä yhteistyötä erilaisissa toimintaympäristöissä. Hän tuntee erityisopetusta määrittävät asiakirjat ja koulutuspoliittiset linjaukset. Hän tietää ammattialansa erilaiset työllistymisen mahdollisuudet ja osaa rakentaa yksilöllisiä urapolkuja.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
Työelämäyhteistyön vahvistaminen 5 op	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon ammatilliseen koulutukseen työelämlainsäädännön ja koulutusten tutkintojenperusteet. • luoda työelämäyhteistyösuhteita, jotka mahdollistavat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti osaamisen hankkimisen joustavasti ja yksilöllisesti työelämässä. • tukea ja ohjata opiskelijaa työllistymään sekä edistää työelämän moninaisuutta, yrittäjyyttä ja yrittäjämäistä toimintaa. 	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa ja käyttää ammatillisen koulutuksen työelämlainsäädäntöä ja määräyksiä sekä kestävän kehityksen periaatteita oman työnsä lähtökohtana. • verkostoituu aktiivisesti työelämään ja suunnittelee, ohjaa sekä toteuttaa kestäväällä tavalla opiskelijan henkilökohtaisia tarpeita vastaavia opinpolkuja ja työpaikan ja opiskelijan kanssa. • kannustaa, tukee ja ohjaa opiskelijoita työllistymään, yrittäjyyteen ja yrittäjämäiseen toimintaan.
Ammatillisen erityisopettajan monialaiset verkostot 5 op	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • tuntea ja ottaa huomioon ammatilliseen koulutukseen vaikuttavat kansalliset ja kansainväliset linjaukset, ohjeistukset ja päämäärät. • luoda uusia ammatillisia yhteistyösuhteita ja toimia erilaisissa erityisopetuksen asiantuntijatehtävissä omassa oppilaitoksessa 	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa ja käyttää ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöä ja määräyksiä oman työnsä lähtökohtana. • toimii erityisopetuksen asiantuntijana erilaisissa ohjaus-, opetus- ja konsultointitehtävissä.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
	<p>sekä oppilaitoksen ulkopuolisissa verkostoissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • koota moniammatillisia työryhmiä opiskelijan yksilöllisen tarpeen mukaan. • ohjata opiskelijaa yksilöllisten tarpeiden mukaisen palvelun asiakkaaksi. • edistää turvallisen ja saavutettavan yhteisön rakentumista erilaisiin sekä erilaisiin kestäviä toimintatapoja edistäviin oppimisympäristöihin. 	<ul style="list-style-type: none"> • toimii monialaisen opiskeluhoitotyöryhmän tai opiskelijoiden hyvinvointityöryhmän jäsenenä ja tuo oman erityisopetuksen asiantuntemuksensa opiskelijan tukemiseen. • huomioi erilaisten elämänmuutostilanteiden vaikutuksen opiskeluun ja osaa tarvittaessa ohjata opiskelijoita kuntoutus-, sosiaali-, terveys- ja ammatinvalintapalveluihin. • toimii kestävä kehityksen tavoitteita ja turvallisuutta edistävien oppimisympäristöjen ja yhteisöjen rakentajana.

2.6 Ammatillisen erityisopettajan kehittämisosaaminen, 10 op

Ammatillinen erityisopettajaopiskelija huomioi oppilaitoksensa kehittämistarpeet sekä pystyy toimimaan konsultatiivisella ja ammattipedagogisella työotteella.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
<p>Oppilaitoksen pedagoginen ja toiminnallinen kehittäminen 5 op</p>	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimia oppilaitoksen strategisten linjausten mukaisesti sekä inklusiota ja yhteiskunnallista osallisuutta edistäen. • tukea ja vahvistaa erityisen tuen resurssointia ja kohdentumista ammatillisten osaamistavoitteiden saavuttamiseksi. • kehittää ja uudistaa oppilaitoksen erityistä tukea. 	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa ja kehittää koulutuksen järjestäjän strategisten sekä kansallisen ja kansainvälisen kehitystoiminnan linjauksia oman opetustyönsä lähtökohtana. • tukee ammatillisten tutkintojen osaamisen saavuttamista. • tutkii ja kehittää oppilaitoksen erityisen tuen toteutusta.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
Asiantuntijuus ja konsultatiivinen työote ammatillisen erityisopettajan työssä 5 op	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • toimia erilaisissa moniammatillisissa ja -alaisissa asiantuntijayhteisöissä. • toimia konsultatiivisella työotteella. • arvioida ja kehittää omaa asiantuntijuuttaan tavoitteellisesti. • edistää erityisen tuen toteutumisen laatua ammatillisessa koulutuksessa. 	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija <ul style="list-style-type: none"> • toimii erilaisissa moniammatillisissa ja -alaisissa asiantuntijayhteisöissä. • jakaa omaa erityisen tuen osaamistaan työyhteisössä ja erilaisissa verkostoissa. • ennakoi ja uudistaa oman opetusalan kehitysnäkymiä ja uudistamistarpeita sekä huomioi tasa-arvon että yhdenmukaiset oikeudet ja mahdollisuudet osallisuuteen. • tunnistaa ja toimii opiskelijoiden tuen tarpeeseen liittyvien asioiden edistäjänä, asiantuntijana ja puolestapuhujana oppilaitoksen kehittämisessä.

2.7 Opetusharjoittelu ammatillisessa erityisopetuksessa, 5 op

Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida omaa opetustaan ammatillisen koulutuksen erilaisissa toimintaympäristöissä.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
Opetusharjoittelu 5 op	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> • toimia erityisopettajan ammattietiikan ja eettisten periaatteiden mukaisesti. • kokeilla, soveltaa ja arvioida erityispedagogisia toimintamalleja ottaen huomioon opiskelijan yksilölliset tavoitteet. 	Ammatillinen erityisopettajaopiskelija <ul style="list-style-type: none"> • toimii erityisopettajan ammattietiikan ja eettisten periaatteiden mukaisesti. • suunnittelee ja toteuttaa opetuskokonaisuuden yksilöllisten tarpeiden näkökulmasta. • suunnittelee ja toteuttaa työtään ekologisen,

	<ul style="list-style-type: none"> tuntee ja ottaa huomioon työssään ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden. tuntee erilaisia opetusmenetelmiä, tieto- ja viestintäteknikkaa ja monipuolisia oppimisympäristöjä. arvioida opiskelijoiden osaamisen kehittymistä sekä tukea opiskelijoiden itsearviointitaitojen kehittymistä. tuntee omat pedagogiset vahvuutensa sekä kehittymisen tarpeensa ammatillisena erityisopettajana. 	<p>taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kehityksen huomioon ottaen.</p> <ul style="list-style-type: none"> hyödyntää opetuksessaan erilaisia menetelmiä, tieto- ja viestintäteknikkaa ja monipuolisia oppimisympäristöjä. laatii opiskelijalle yksilöllisen arvioinnin, joka tukee osaamisen kehittymistä ja itsearviointitaitojen kehittymistä. reflektoi ja kehittää omaa toimintaansa ammatillisena erityisopettajana.
--	--	--

2.8 Erityispedagogiikan perusopinnot, 12 op

Erityisopettajaopiskelija tuntee erityispedagogiikan tieteenalana ja käytännön toimintana. Hän tuntee tieteenalan määrittelyn, sovellusalueet, alaan liittyvän lainsäädännön ja tieteenalan historiallisen kehityksen. Erityisopettajaopiskelija tutustuu käytännössä erityispedagogiseen tukeen ja tutkinnon perusteisiin. Lisäksi hän perehtyy erityispedagogiikan ja kuntoutuksen yhteiseen ainekseen, vammaisuuden käsitteeseen ja erityispedagogiikkaan tukitoimenpiteenä. Erityisopettajaopiskelija tutustuu inklusion mahdollisuuksiin ja syrjäytymisen ehkäisemiseen.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
Erityispedagogiikan peruskurssi 3 op	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> käyttää erityispedagogiikan teoreettisia lähtökohtia ja ammatillisen koulutuksen lainsäädäntöä oman pedagogisen ajattelunsa ja 	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> ymmärtää erityispedagogiikan osana käyttäytymistieteitä ja tietää erityispedagogiikan lähitieteet.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
	<p>työnsä lähtökohtina sekä perusteluina.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa roolinsa erityiskasvatuksen kentässä ammattipedagogiikkaan liittyvän erityisen tuen asiantuntijana käytännön erityispedagogisten toimintatapojen kautta. • ottaa huomioon toiminnassaan erityispedagogiikan ja sen lähitieteenalojen yhteiset alueet sekä niiden historialliset vaiheet. • erityispedagogiikan toiminta-alueiden keskeiset käsitteet ja toimintatavat: varhaiskasvatus, koulutus ja kuntoutus. • tunnistaa inklusiivisen koulutuksen periaatteet ja osaa ottaa ne huomioon toimintansa lähtökohtina. 	<ul style="list-style-type: none"> • on tutustunut käytännön erityispedagogiikan toimintatapoihin. • hahmottaa erityiskasvatuksen historialliset vaiheet. • tuntee Suomen erityisopetusjärjestelmän kaikenikäisten oppijoiden osalta. • tuntee erityispedagogiikkaan liittyvän lainsäädännön pääpiirteet. • tuntee inklusiivisen ammatillisen koulutuksen erityisen tuen käytänteet, opetussuunnitelmat ja kuntoutuksen periaatteet erilaisissa ympäristöissä.
<p>Oppimisen haasteet 2 op</p>	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa pedagogisessa toiminnassaan huomioon erilaiset oppimisvaikeudet ja kehityshäiriöiden kirjon. • tunnistaa erityiskasvatuksen prosesseja sekä käytäntöjä ja osaa ottaa ne huomioon suunnitellessaan ja toteuttaessaan ammatillista erityisopetusta. 	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee oppimisvaikeuksien ja kehityshäiriöiden kirjon sekä niihin liittyviä pedagogisia tukitoimia. • tuntee kielellisen erityishäiriön, matematiikan oppimisvaikeudet, tarkkaavaisuusongelmat ja lukemisen vaikeudet pääpiirteittäin sekä niihin liittyviä pedagogisia tukitoimia. • tuntee autismiin, kehitysvammaisuuteen tai kuuloon liittyvät oppimisvaikeudet sekä niihin

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
		liittyviä pedagogisia tukitoimia.
Syrjäytyminen ja mielenterveys 2 op	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> tunnistaa syrjäytymisen taustalla olevia tekijöitä ja ottaa ne huomioon kasvatustyössään. tunnistaa syrjäytymiskehitykseen johtavan prosessin ja sen eri vaiheet ja tietää niihin liittyviä interventiomalleja. ottaa huomioon rikollisuuden, nuorisorikollisuuden ja erityispedagogiikan välisen yhteyden sekä niihin yleisesti liittyvät keskeiset käsitteet. 	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> on perehtynyt lasten- ja nuorisopsykiatriaan ja hän ymmärtää keskeiset käsitteet ja diagnoosit sekä niihin liittyviä pedagogisia tukitoimia. on tutustunut kriminologian perusteisiin ja yhteiskuntatieteelliseen syrjäytymiskeskusteluun. ymmärtää, miten mielenterveyden ongelmat, koulukiusaaminen ja rikollisuus ovat osa syrjäytymiseksi kutsuttua ilmiötä.
Tuen tarve 2 op	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> toimia vertaistukena ja asiantuntijana kollegiaalisessa ryhmässä. tunnistaa ja erottaa erilaisia interventioita ja toimintamalleja. suunnata interventioita opiskelijan tarpeet huomioiden. 	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> ymmärtää, miten sosiaalityö sekä toisen asteen koulutus voivat tukea tuen tarpeessa olevia opiskelijoita.
Kohti tutkivaa työtappaa 3 op	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> käyttää erityispedagogiikan teoreettisia lähtökohtia ja ammatillisen erityisopetuksen tutkimuksia oman pedagogisen ajattelunsa ja 	<p>Ammatillinen erityisopettajaopiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> ymmärtää tieteellisen tiedon merkityksen ja kasvatustieteellisen tutkimuksen tieteenfilosofisia perusteita.

Opintojakso	Osaamistavoitteet	Osaamisen arviointikriteerit
	<p>työnsä lähtökohtina sekä perusteluina.</p> <ul style="list-style-type: none">• edistää koulutuksen, tutkimuksen ja työelämän kiinteää yhteistyötä.• hankkia ja käsitellä erityispedagogista uusinta tutkimustietoa sekä arvioida sitä kriittisesti.	<ul style="list-style-type: none">• ymmärtää tutkimuksellisuuden ja tieteellisen tutkimuksen perusteet oman työnsä kehittämisessä.• tuntee ja käyttää kasvatustieteellisen tutkimuksen peruskäsitteitä ammatillisen koulutuksen näkökulmaan sovellettuna.

3 Opiskelu ammatillisessa erityisopettajan koulutuksessa

Erityisopettajankoulutuksen osaamistavoitteiden saavuttaminen edellyttää sitoutumista opiskeluun. Sitoutuminen tarkoittaa eri opintojaksojen opiskeluprosessien aikatauluissa pysymistä, mahdollisista muutoksista opettajille ja opiskelijatovereille ilmoittamista sekä panostamista oman ja muiden oppimisen edistämiseen.

Verkossa tapahtuvaa opiskelua varten opiskelijalla tulee olla käytössä kameralla varustettu tietokone, kuuloke- ja mikrofoniyhdistelmä, mielellään kiinteä nettiyhteys ja pääkäyttäjän oikeudet koneeseen tai työnantajan IT-tuki. Verkkotapaamiset järjestetään suojatussa Zoom-ympäristössä ja oppimisympäristönä on Moodle. Verkkoppimisessa kamerayhteys on merkityksellinen.

3.1 Opintojen ohjaus ja oppimisen tukeminen

Opintojen ohjaus ja oppimisen tukeminen perustuvat kokonaisvaltaiseen ohjaukseen. Erityisopettajankoulutuksessa opiskelijan kokonaisprosessista vastaa opettajakorkeakoulun **vastuuopettaja**. Hän ohjaa ja arvioi opiskelijan kehittymistä opettajankoulutuksen osaamisperustaisen opetussuunnitelman moduulien osaamistavoitteiden mukaisesti. Lisäksi moduulien joitakin opintojaksoja opettavat eri aihealueiden **asiantuntijaopettajat**. Harjoitteluoppilaitoksien **ohjaavat opettajat** toimivat opetusharjoittelun aikana sisällöllisinä ja pedagogisina asiantuntijoina.

Vastuuopettajakohtaisissa ryhmissä muodostetaan opiskelua tukevia **opintopiirejä**. Opintopiirin tehtävänä on kannustaa ja tukea jäsentensä opintojen edistymistä opettajaopintojen aikana. Kussakin opintopiirissä sovitaan erikseen, millaisin tavoin oppimisen tukeminen halutaan toteuttaa.

Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen **opinto-ohjaaja** vastaa opintojen hyväksilukemisesta ja ohjaa yksilöllisten opiskelupolkujen suunnittelua. Lisäksi hän antaa tarvittaessa uraohjausta. Opintotoimistossa työskentelevät **opintosihteerit** sekä **koulutuskoordinaattorit**. Opintosihteeriltä saa neuvoja opintojen käytännön asioissa

sekä valmistumiseen liittyen ja koulutuskoordinaattorilta opetusharjoitteluasioihin sekä opiskelijavaihtoon liittyen.

HAMKin opiskeluhuvinvointipalveluissa työskentelevät opintopsykologi, erityisopettaja, opintokuraattori ja liikuntasuunnittelija. Lisätietoja:

<https://www.hamk.fi/opiskeluhuvinvointipalvelut/>

Teknistä tukea ja ohjausta saa HAMKin **ServiceDesk-palvelusta** osoitteessa

<https://servicedesk.hamk.fi> tai puhelinnumerosta 03 646 3000 (arkisin kello 8.00–16.00).

Lisätietoja: <https://www.hamk.fi/it-palvelut-ja-tietohallinto/>

AOKKn opiskelijoilla on oma Yammer-kanava ”Opettajankoulutusten opiskelijat”, jota käytetään viralliseen tiedottamiseen. Sieltä löytyvät muun muassa opintotoimiston tiedotteet, ulkopuoliset koulutustiedotteet, hankkeiden tarjoamat tiedotteet sekä todistuksen hakemis- ja lähettämisaikataulut.

3.2 Opintojen henkilökohtaistaminen

Opintojen alussa opiskelija tekee osaamiskartoituksen. Opiskelija käy vastuupettajan kanssa kehityskeskustelun, jonka pohjalta laaditaan **henkilökohtainen kehityssuunnitelma** (HEKS). Siinä sovitaan yhteen opiskelijan omat ja moduulien osaamistavoitteet sekä opintojaksojen arviointikriteerit.

Henkilökohtaisessa kehityssuunnitelmassa otetaan huomioon aiemmin hankittu osaaminen (AHOT). Aiemmin hankittua osaamista voidaan tunnustaa joko **hyväksilukujen tai osaamisen näyttöjen** kautta. Hyväksilukua voi hakea aiemmilla vastaavilla opinnoilla ja osaamisen näyttöä työkokemukseen perustuen.

Henkilökohtaisessa kehityssuunnitelmassa voidaan sopia myös opettajan työn **opinnollistamisesta**. Opinnollistamisprosessin aluksi vastuupettaja ja opiskelija arvioivat, voiko moduulien osaamistavoitteet saavuttaa opettajan työtä tekemällä. Opiskelijan, joka toimii päätoimisesti ammatillisen koulutuksen tai ammattikorkeakoulutuksen opetustehtävissä, on mahdollista hankkia ja osoittaa opintojen

aikana opintojaksojen arviointikriteerien mukaista osaamista omaa opetustyötään tekemällä.

Mikäli opiskelijalla on tarve nopeuttaa tai viivästyttää valmistumistaan, opiskelijalle voidaan tehdä myös **henkilökohtainen opiskelusuunnitelma** (HOPS). HOPS laaditaan yhdessä opinto-ohjaajan kanssa.

3.3 Yhteistyö työelämän, oppilaitosten ja ohjaavien opettajien kanssa

Ammatillisessa kehittämisessä keskeistä on oppilaitoksessa tapahtuva yhteistyö, jossa ovat osallisena oppilaitoksen johto, ohjaava opettaja, työelämän edustajat ja erityisopettajaopiskelija sekä erityisopettajaopiskelijan vastuupettaja. Jokainen opiskelija hankkii opiskelunsa ajaksi oppilaitoksesta itselleen ohjaavan opettajan, jolla tulee olla suoritettuna ammatillinen erityisopettajankoulutus. Ohjaava opettaja tukee erityisopettajaksi kehittymisen prosessia erityisesti opetusharjoittelun ja kehittämistehtävän aikana. Ohjaava opettaja ohjaa opetusharjoittelua tavoitteiden asettamisessa, seuraa ja arvioi opetusta ja käy erityisopettajaopiskelijan kanssa opetusharjoitteluun ja kehittämistehtävään liittyvän arviointikeskustelun. Lisäksi ohjaava opettaja käy opiskelijan kanssa ohjauskeskusteluja henkilökohtaisen kehityssuunnitelman tavoitteista ja arvioi yhdessä opiskelijan kanssa tavoitteiden saavuttamista.

3.4 Opiskelun yhteiset pelisäännöt

Opiskelua varten on laadittu yhteiset pelisäännöt, joita sekä opiskelijat että opettajat noudattavat. Sääntöjen noudattamatta jättäminen voi aiheuttaa opintojen viivästymisen ja jopa opintojen keskeytymisen.

- Opiskelija osallistuu moduuleihin ja niiden opintojaksoihin annetun aikataulun mukaisesti.
- **Opiskelijalla on velvollisuus lukea vähintään viikoittain @student.hamk.fi -sähköpostia ja vastata opettajien lähettämiin henkilökohtaisiin viesteihin viikon kuluessa, jos asia sitä edellyttää.**

- Opiskelija kirjautuu moduulikohtaiseen Moodleen viikon kuluessa opintojakson alkamisesta ja aloittaa opiskelun. Muussa tapauksessa hänet voidaan poistaa Moodle-työtilasta.
- Opiskelija osallistuu aktiivisesti lähi- ja verkkotapaamisiin sekä etäjaksojen työskentelyyn toteutussuunnitelman mukaisesti.
- Opiskelija sitoutuu opintojen aikana tutustumaan ja kokeilemaan erilaisia opetusta ja oppimista tukevia verkkoympäristöjä ja -työvälineitä.
- Poissaolo tapaamisista on sallittua ainoastaan pakottavista syistä ja siitä tulee ilmoittaa etukäteen vastuuopettajalle. Poissaolo korvataan erikseen sovittavalla oppimistehtävällä. Kaikki korvaavat oppimistehtävät tulee palauttaa ennen moduulin päättymistä.
- Opettajat sitoutuvat ohjaamaan opiskelijoita oppimistehtävien työstämisessä moduulien toteutusten mukaisesti.
- Opettajat ja opiskelijat sitoutuvat noudattamaan tietosuojaan, tietoturvaan sekä tekijänoikeuksiin liittyviä säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita.
- Plagiointi on kielletty. Opiskelija käyttää asianmukaisesti lähde- ja viittemerkintöjä. Plagioinnilla on seuraamuksensa HAMK:n toimintaohjeiden mukaisesti.
- Opiskelutilanteissa edellytämme päihteettömyyttä (HAMK päihteettömyysohjelma).

3.5 Arviointi

Arviointi perustuu osaamistavoitteisiin sekä arviointikriteereihin ja on luonteeltaan ohjaavaa, kehittävä ja tulevaisuuteen suuntaavaa. Arvioijina toimivat erityisopettajaopiskelija itse, toiset erityisopettajaopiskelijat sekä ohjaava opettaja ja vastuuopettaja. **Opintojaksot arvioidaan asteikolla hyväksytty–hylätty.** Opintojakson hyväksytty suorittaminen edellyttää arviointikriteerien mukaista osaamista. Lopullisen hyväksynnän antavat vastuuopettajat.

Erityispedagogiikan perusopinnot suoritetaan Helsingin yliopiston tutkintovaatimusten mukaisesti ja ne arvioidaan **asteikolla 5–0.** Arviointi perustuu opintoihin kuuluvien oppimistehtävien ja esseiden tuottamiseen, tenttiin, tutkimusreferaattiin, opintoihin sisältyvien opintokäyntien toteuttamiseen ja niistä laadittujen raporttien tuottamiseen sekä verkkokeskusteluun osallistumiseen. Oppimistehtävien ja esseiden tulee olla annettuun

aineistoon perustuvia, tieteellisen kirjoittamisen tuntomerkit täyttäviä ja omaan kokemusmaailmaan liitettyjä tieteellisiä kirjoituksia. Opintokäyntien arvioinnin perustana on opintokäyntien toteuttaminen sekä tieteellisen kirjoittamisen periaatteita noudattavat raportit, joissa teoriataustana on käytetty annettua kirjallisuutta. Verkkokeskustelun arviointi perustuu verkkokeskusteluun osallistumiseen, vuorovaikutuksen intensiteettiin ja laatuun sekä annetun kirjallisuuden käyttöön keskustelujen teoreettisena taustana.

3.6 Valmistuminen

Opiskelija voi valmistua ryhmänsä ohjelman mukaisesti tai muuna valmistumispäivänä, jotka on ilmoitettu nettisivuillamme. Valmistumiseen liittyy todistuksen hakukäytäntö. Opiskelija aloittaa hakemusprosessin VALO-valmistumispalvelussa noin neljä viikkoa ennen tavoiteltua valmistumispäivää. VALOon kirjaudutaan Pakissa. Ohjeet löytyvät erityisopettajankoulutuksen sivuilla www.hamk.fi/aokk - Ammatillinen erityisopettajankoulutus - Opiskelu - Valmistuminen.

Erityisopettajankoulutuksesta annetaan suomenkielinen todistus sekä opintosuoritusote. Kaikille valmistuneille annetaan maksuton englanninkielinen kansainväliseen käyttöön tarkoitettu todistuksen liite, Certificate Supplement.

Virallinen todistus annetaan vain sähköisesti. Valmistuneen tulee itse ladata sähköinen todistus opiskelijan Pakki-työpöydältä (Dokumentit - Tutkintotodistukset). Todistuksen saa ladattua 28 päivän ajan valmistumisesta. Sähköinen todistus ei vaadi erillistä oikeaksi todistamista. Todistuksen voi toimittaa liitetiedostona viranomaisille tai työnantajalle, ja siitä voi tulostaa kopioita.

3.7 Todistus erityispedagogiikan perusopinnot suorittamisesta

Koulutuksesta valmistunut opiskelija, joka on tehnyt erityispedagogiikan perusopinnot osana ammatillista erityisopettajankoulutusta, saa halutessaan erillisen todistuksen erityispedagogiikan perusopinnot (25 opintopistettä) suorittamisesta. Todistus allekirjoitetaan Helsingin yliopistossa. Todistusmaksu on 50 euroa ja todistus tilataan sekä

maksetaan HAMK Shopin kautta viimeistään viimeisenä todistuksenhakupäivänä. Todistus toimitetaan noin 1–2 kuukaudessa valmistumisen jälkeen.

4 Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen toteutussuunnitelma

Ammatillisen erityisopettajankoulutuksen opinnot alkavat 3.5.2023 ja päättyvät valmistuspäivään 7.6.2024. Osa koulutuspäivistä toteutetaan verkkototeutuksena ja osa lähiopetuksena Hämeenlinnassa tai alueella. Koulutuspäivillä työskennellään ohjatusti ammatti- ja erityispedagogiikkaan ja erityisopetuksen toimintaympäristöön liittyvien teemojen parissa. Etäjaksoilla kehitetään omaa osaamista erityisopettajankoulutuksen tavoitteiden suuntaisesti osallistumalla aktiivisesti itsenäiseen sekä opintopiiri- ja verkostotyöskentelyyn. Koulutuspäivillä ja etäjaksoilla työskennellään moduuleihin kuuluvien opintojaksojen parissa.

Viikko	Toteutus	Opiskelu
Viikko 18	<p>Hämeenlinna: Keskiviikko–Torstai 3.–4.5.2023</p> <p>Verkko: Perjantai 5.5.2023</p>	<p>Opiskeluinfo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orientoituminen ammatillisen erityisopettajan opintoihin • Koulutuksen opetus- ja toteutussuunnitelma • Opiskelun työkalut ja yhteistoiminnallinen oppiminen • Henkilökohtainen kehityssuunnitelma <p>Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan toimijuusosaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ammatillisen erityisopettajan toimijuus 4 op • Ammatillisen erityisopettajan ammattietiikka 4 op <p>Moduuli: Opetusharjoittelu ammatillisessa erityisopetuksessa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohjeita opetusharjoitteluun <p>Moduuli: Erityispedagogiikan perusopinnot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Johdantoluento erityispedagogiikan perusopintoihin

Viikko	Toteutus	Opiskelu
Etäjakso		<p>Tehtävät etäjaksolle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opintojen henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS) • Erityisopettajan toimijuus ja osaamisidentiteetti • Ammatillisen erityisopettajan ammattietiikka, verkkokurssi ajalla 3.5.–14.8.2023 <p>Erityispedagogiikan perusopinnot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityispedagogiikan peruskurssin essee, palautuspäivä 15.9.2023 • Kolme vierailukäyntiä ja raportointi, raportin palautuspäivä 30.11.2023
Viikko 33	<p>Verkko: Maanantai–Tiistai 14.–15.8.2023</p>	<p>Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan toimijuusosaaminen</p> <p>Opintojakson osaamisen jakaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ammatillisen erityisopettajan toimijuus 4 op • Ammatillisen erityisopettajan ammattietiikka 4 op <p>Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yksilöllisten osaamistarpeiden tunnistaminen 5 op
Etäjakso		<p>Tehtävät etäjaksolle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yksilöllisten osaamistarpeiden tunnistaminen <p>Erityispedagogiikan perusopinnot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityispedagogiikan peruskurssin essee, palautuspäivä 15.9.2023 • Kolme vierailukäyntiä ja raportointi, raportin palautuspäivä 30.11.2023

Viikko	Toteutus	Opiskelu
Viikko 37	Hämeenlinna: Keskiviikko–Torstai 13.–14.9.2023	Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen Opintojakson osaamisen jakaminen: <ul style="list-style-type: none"> • Yksilöllisten osaamistarpeiden tunnistaminen 5 op Opintojakso: <ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijan erityinen tuki ja ohjaus 5 op
Etäjakso		Tehtävät etäjäksolle: <ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijan erityinen tuki ja ohjaus Erityispedagogiikan perusopinnot: <ul style="list-style-type: none"> • Kohti tutkivaa työtapaa -opintojakson orientaatioluento (video/verkkoluento)
Viikko 41	Verkko: Torstai 12.10.2023	Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen Opintojakson osaamisen jakaminen: <ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijan erityinen tuki ja ohjaus 5 op Opintojakso: <ul style="list-style-type: none"> • Opetus- ja ohjausmenetelmät erilaisissa oppimisympäristöissä 5 op
Etäjakso		Tehtävät etäjäksolle: <ul style="list-style-type: none"> • Opetus- ja ohjausmenetelmät erilaisissa oppimisympäristöissä Erityispedagogiikan perusopinnot: <ul style="list-style-type: none"> • Valmistautuminen Kohti tutkivaa työtapaa -tenttiin 30.11.2023 • Väitöskirjan valinta tutkimusreferaattia varten 30.11.2023 mennessä

Viikko	Toteutus	Opiskelu
Viikko 46	Hämeenlinna: Tiistai–Keskiviikko 14.–15.11.2023	Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen Opintojakson osaamisen jakaminen: <ul style="list-style-type: none"> • Opetus- ja ohjausmenetelmät erilaisissa oppimisympäristöissä 5 op
Etäjakso		Tehtävät etäjaksolle: <ul style="list-style-type: none"> • Moduulin ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen yhteenveto Erityispedagogiikan perusopinnot: <ul style="list-style-type: none"> • Valmistautuminen Kohti tutkivaa työtapaa -tenttiin 30.11.2023 • Oppimisen haasteet essee, palautuspäivä 25.1.2024
Viikko 50	Aluepäivä: Tiistai 12.12.2023	Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan pedagoginen osaaminen <ul style="list-style-type: none"> • Moduulin yhteenveto ja osaamisen yhteisöllinen jakaminen
Etäjakso		Tehtävät etäjaksolle: <ul style="list-style-type: none"> • Kehittämistyön suunnitelma • Opetusharjoittelun suunnitelma Erityispedagogiikan perusopinnot: <ul style="list-style-type: none"> • Oppimisen haasteet essee, palautuspäivä 25.1.2024
Viikko 3	Hämeenlinna: Torstai 18.1.2024	Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan toimintaympäristöosaaminen Opintojakso: <ul style="list-style-type: none"> • Työelämäyhteistyön vahvistaminen 5 op
Etäjakso		Tehtävät etäjaksolle: <ul style="list-style-type: none"> • Työelämäyhteistyön vahvistaminen

Viikko	Toteutus	Opiskelu
		<p>Erityispedagogiikan perusopinnot:</p> <ul style="list-style-type: none"> Syrjäytyminen ja mielenterveys essee, palautuspäivä 1.3.2024
Viikko 7	<p>Verkko: Tiistai–Keskiviikko 13.–14.2.2024</p>	<p>Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan toimintaympäristöosaaminen</p> <p>Opintojakson osaamisen jakaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Työelämäyhteistyön vahvistaminen 5 op <p>Opintojakso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ammatillisen erityisopettajan monialaiset verkostot 5 op
Etäjakso		<p>Tehtävät etäjaksolle:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ammatillisen erityisopettajan monialaiset verkostot <p>Erityispedagogiikan perusopinnot:</p> <ul style="list-style-type: none"> Syrjäytyminen ja mielenterveys essee, palautuspäivä 1.3.2024 Tutkimusreferaatti, palautuspäivä 15.3.2024
Viikko 11	<p>Hämeenlinna: Perjantai 15.3.2024</p>	<p>Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan toimintaympäristöosaaminen</p> <p>Opintojakson osaamisen jakaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ammatillisen erityisopettajan monialaiset verkostot 5 op <p>Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan kehittämisosaaminen</p> <p>Opintojakso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaitoksen pedagoginen ja toiminnallinen kehittäminen 5 op
Etäjakso		<p>Tehtävät etäjaksolle:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaitoksen pedagoginen ja toiminnallinen kehittäminen

Viikko	Toteutus	Opiskelu
		<p>Erityispedagogiikan perusopinnot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutkimusreferaattiseminaari verkkoistuntona alustavasti 28.3.2024
Viikko 15	<p>Aluepäivä: Keskiviikko 10.4.2024</p>	<p>Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan kehittämisosaaminen</p> <p>Opintojakson osaamisen jakaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitoksen pedagoginen ja toiminnallinen kehittäminen 5 op <p>Opintojakso:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiantuntijuus ja konsultatiivinen työote ammatillisen erityisopettajan työssä 5 op
Etäjakso		<p>Tehtävät etäjäksolle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiantuntijuus ja konsultatiivinen työote ammatillisen erityisopettajan työssä <p>Erityispedagogiikan perusopinnot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuen tarve verkkokeskustelu, auki Moodlessa 8.4.–29.4.2024
Viikko 19	<p>Hämeenlinna: Maanantai–Tiistai 13.–14.5.2024</p>	<p>Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan kehittämisosaaminen</p> <p>Opintojakson osaamisen jakaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiantuntijuus ja konsultatiivinen työote ammatillisen erityisopettajan työssä 5 op <p>Moduuli: Ammatillisen erityisopettajan kehittämisosaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osaamisen yhteisöllisen jakamisen päivä
Etäjakso		<p>Tehtävä etäjäksolle:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valmistumispalautekyselyyn vastaaminen • Valmistumishakemuksen lähettäminen VALO-palvelussa (valmistumispäivän 7.6.2024 osalta) viimeistään 17.5.2024

Viikko	Toteutus	Opiskelu
Viikko 23	Perjantai 7.6.2024	Valmistumisjuhla <ul style="list-style-type: none">• Kaikille ryhmille yhteinen juhla verkossa.• Muusta mahdollisesta toteutuksesta ilmoitetaan lähempänä ajankohtaa.

hamk.fi/aokk

@hamkaokk

hamk_uas

@HAMK_AOKK

HAMKuas

hamk_uas

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES